

ВРЕМЕ НА ГЛАГОЛА. МИНАЛО НЕСВЪРШЕНО ВРЕМЕ

Изготвил: Райна Петкова, преподавател
по БЕЛ в ОУ „Александър Георгиев –
Коджакафалията“, гр. Бургас

1. МИНАЛО НЕСВЪРШЕНО ВРЕМЕ

Глаголът в мин. несв. време означава действие, което е започнало преди определен минал момент и продължава да се извършва в него.

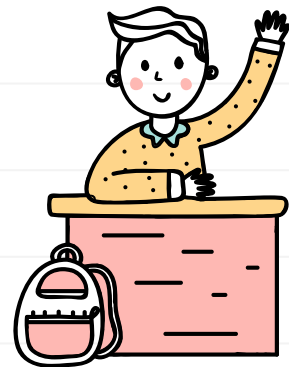
Пееше на празници.

Учеше си редовно уроците по български език.

Купуваше му винаги подарък за рождения ден.

ОБРАЗУВАНЕ: *Какво правех често?*

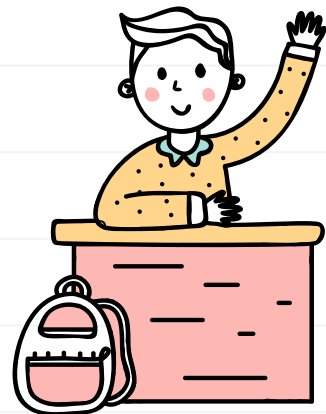
	сег. вр.	мин. несв. вр.		бъд. вр.
ед. ч., 1 л.	пея	-х	пее х	ще + сег. вр.
2 л.	пееш	-ше	пее ше	
3 л.	пее	-ше	пее ше	
мн. ч., 1 л.	пеем	-хме	пее хме	
2 л.	пеете	-хте	пее хте	
3 л.	пееят	-ха	пее ха	

2. ХАРАКТЕРИСТИКИ

- Основно глаголно време в художествените описания.
- Употребява се при повтарящи се действия.
- Формите за 2 и 3 л. ед.ч. имат характерно окончание **-ше**.

Той не пишеше редовно в часа по бълг. език.

Свържете правилно

Утре	ходехме на екскурзия в България.
Вчера	започва учебната година.
Всяка година	ходихме на кино.
Миналата седмица	ходя на фитнес.
Всяка събота	бяхме във Франция.

На кой ред има само форми на мин.
несв. време ?

А. нахлуваше, противоречах, ходехме

Б. търкаляха, светнаха, видяхме

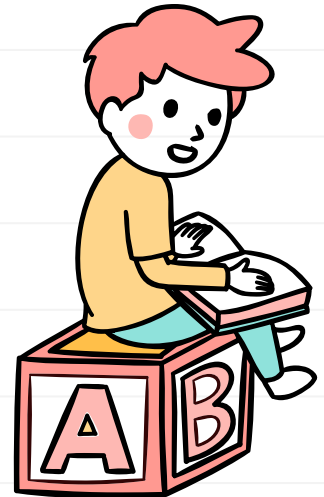
В. биеха, свиреха, живя

Г. държеше, пее, черпеше

На кой ред има само форми на мин.
св. време ?

- А. ласках, скучахме, играе
- Б. вият, влияе, пиха
- В. чуха, седнахме, изговаряме
- Г. благодарих, пяхме, изкопаха

На кой ред са посочени вярно
граматичните признаци на
глаголите?

А. мислеха – 2 л., мн. ч., мин. св. вр.

Б. ходиха – 3 л., мн., ч., мин. несв. вр.

В. четях – 1 л., ед. ч., мин., несв. вр.

Г. смъкнахме – 3 л., мн. ч., мин. св. вр.

На кой ред са посочени вярно
граматичните признаци на
глаголите?

- А. видях – 1 л., ед. ч., мин. св. вр.
- Б. лъгахме – 1 л., ед., ч., сег. вр.
- В. шепнеха – 2 л., мн. ч., мин., св. вр.
- Г. мигам – 1 л., мн. ч., сег. вр.

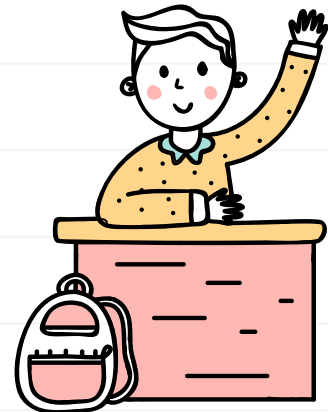

Извадете глаголите от текста.
Направете им морфологичен анализ.

Ръмеше дребен есенен дъждец. Жълтият листак в градината светеше. Големите зърна под лозницата набъбнаха и кожицата им взе да се пука. Наведе моравото димитровче цветовете над търкулнатото в шумата пукнато гърне. Сви се малкото птичелястовиче в дъното на гърнето и затрепера от студ и мъка. Всички си отидоха. Отлетяха на юг и неговите сестричета.

Трансформирайте в сег. вр.

Извадете глаголите от текста.
Направете им морфологичен анализ.

Ръмеше дребен есенен дъждец. Жълтият листак в градината светеше. Големите зърна под лозницата набъбнаха и кожицата им взе да се пука. Наведе моравото димитровче цветовете над търкулнатото в шумата пукнато гърне. Сви се малкото птичелястовиче в дъното на гърнето и затрепера от студ и мъка. Всички си отидоха. Отлетяха на юг и неговите сестричета.

Кое твърдение е вярно за следното изречение?

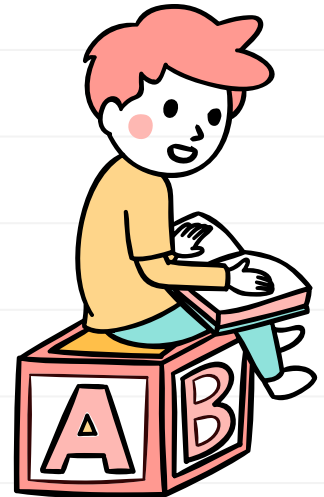
Аз искам три дни да стоя на престола ти, да управлявам и всички да ми се подчиняват, волята ми да се изпълнява както на самия теб.

- А. В изречението има три глагола.
- Б. Всички глаголи в изречението са от първо спрежение.
- В. Един глагол е от второ спрежение, останалите са от трето.
- Г. Всички глаголи са от трето спрежение.

Къде всички глаголи са от второ спрежение?

- А. отида, залязвам, заключвам
- Б. опитам, виждам, платя
- В. оплаквам, правя, накажа
- Г. защита, намеря, измисля

На кой ред са определени правилно граматичните признаци на глаголната форма?

- А. разбиваш – 2 л., ед. ч., сег. вр.
- Б. живеят – 3 л., ед. ч., мин. вр.
- В. замахнаха – 3 л., ед. ч., мин. вр.
- Г. препускат – 2 л., мн. ч., сег. вр.

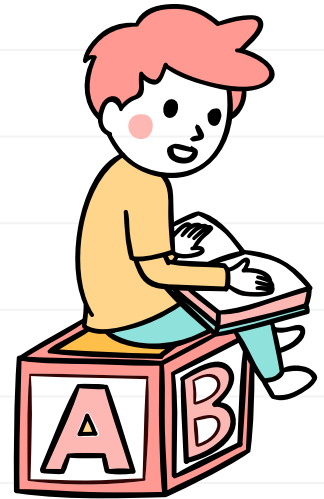

На кой ред има правописна грешка?

- А. Не се гаси туй, що не гасне.
- Б. Не искам никој да научи за провала ни.
- В. Не може да гојдете с нас.
- Г. Да направиме снежен човек.

Запишете в тетрадките си 6 глагола, които
назовават любимите ви действия, в основната
им форма. Определете спрежението им.
Включете ги в изречения.

Влезте в ролята на езиков детектив. Колко езикови нарушения откривате в текста?

- Ще ходиме ли днес на кино?
- Не, ще лягам да спа.
- Чуда се защо ли ти повярвах! Много си несериозен!
- Мълча си! Ще говориме пак, но когато се наспа.

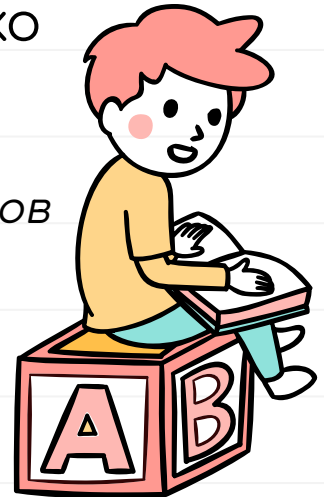

- Препишете глаголите и определете спрежението им.

Мъчи ме жаждата да зная и не ме оставя. Ровя книги, тефтери, документи, пиша, записвам, отбелязвам, събирам. И все повече отваря устата си Ламята, наречена жажда: жажда повече да знаеш. Много да знаеш. Всичко да знаеш!...

„Жажда“, Николай Хайтов

- Какво искате да научите вие? Напишете съчинение.

ALTERNATIVE RESOURCES

